

LATVIJAS VALSTS ARHĪVU ĢENERĀLDIREKCIJA
ARHĪVU INSPEKCIJA

Šķūņu iela 11, Rīga, LV – 1050, tālr.7212418, 7221537, fakss 7213994

Rīgā

11.06. 2009. Nr. 8 -5/ 604

Par Arhīvu inspekcijas
darba rezultātiem
2007. un 2008.gadā

Valsts arhīvu ģenerāldirekcijas nolikumā noteikto funkciju- Latvijas Nacionālā arhīva fonda veidošanas, uzskaites, saglabāšanas, pieejamības un izmantošanas noteiktās kārtības kontroli valstī realizē Valsts arhīvu ģenerāldirekcijas struktūrvienība Arhīvu inspekcija, kuras sastāvā uz 01.01.2009. ir 15 darbinieki.

Arhīvu inspekcija kontrolē likuma „Par arhīviem” normu ievērošanu valsts arhīvos, 4385 uzskaitē esošajās valsts, pašvaldību u.c. institūcijās, izskata iesniegumus par likuma normu pārkāpumiem valsts arhīvos un citās institūcijās, tai skaitā 140 tūkstoš privātās publiskās institūcijās.

Ievērojot, Valsts arhīvu ģenerāldirekcijas noteiktos prioritāros un plānotos uzdevumus **tiek veiktas dokumentu uzkrāšanas, uzskaites, saglabāšanas un izmantošanas nodrošināšanas pārbaudes** valsts un pašvaldību institūcijās un uz iesniegumu vai ziņojumu pamata privātajās institūcijās :

2007.gadā veiktas - 624 pārbaudes, t.sk. pārbaudītas visas Valsts zemes dienesta reģionālās nodaļas un to biroji, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde un tās teritoriālās nodaļas,

2008.gadā veiktas 682- pārbaudes, t.sk. sakarā ar administratīvi teritoriālo reformu 542- rajona un vietējās pašvaldībās un bāriņtiesās.

Arhīvu inspekcija **izskata administratīva pārkāpuma lietas** pēc APK 190.⁸ un 190.⁹ panta:

Par pārkāpumiem dokumentu uzskaitē, saglabāšanā un izmantošanā pēc 190.⁸ administratīvi sodītas 2007.gadā 6 amatpersonas, sastādīti 71 atzinumi par administratīvās lietvedības izbeigšanu vai neuzsākšanu.

2008. gadā sodītas 7- amatpersonas, uzlikti- 3 administratīvie brīdinājumi, 4- naudas sodi, kopā par Ls 310,- , sastādīti 12- atzinumi par administratīvās lietvedības izbeigšanu vai neuzsākšanu.

2008.gadā par konstatētajiem pārkāpumiem sodīta Platones pagasta bāriņtiesas priekšsēdētāja, kura ar pagasta padomes lēmumu ir atbrīvota no amata.

2009.gada 5 mēnešos administratīvi sodītas 2- amatpersonas, uzlikti 2- naudas sodi, kopā par Ls 75, sastādīti 3- atzinumi par administratīvās lietvedības izbeigšanu.

Tiek nodrošināta likumā noteiktā attiecīgās informācijas uzskaitē un iesniegšana Sodu reģistram.

Arhīvu inspekcija **apkopo, analizē pārbaužu rezultātus un sniedz priekšlikumus** dokumentu uzkrāšanas, uzskaites, saglabāšanas un izmantošanas kārtības pilnveidošanai.

Pārbaužu rezultātu analīze nodrošina tiešu, nepastarpinātu informāciju par normatīvo dokumentu prasību izpildi institūcijās arhīva darba un dokumentu pārvaldības jautājumos, kā arī netiešu informāciju par valsts arhīvu darbu ar institūcijām jeb uzraudzības darba stāvokli un tā kvalitāti.

Uz Arhīvu inspekcijas pārbaužu apkopoto rezultātu analīzes pamata **tiem izdoti iekšējie normatīvie akti**, kā arī sagatavoti projekti ārējiem normatīviem aktiem.

2009.gadā 8 (50%) no Valsts arhīvu ģenerāldirekcijas normatīvajiem dokumentiem tika izdoti, pamatojoties uz pašvaldībās veikto pārbaužu analīzi.

2007.gadā uz Arhīvu inspekcijas pārbaužu rezultātu pamata Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē un tās 32 teritoriālajās nodaļās tika noteikta vienota uzraudzības kārtība dokumentu uzkrāšanas, uzskaites, saglabāšanas un izmantošanas nodrošināšanā, izdots Ģenerāldirekcijas rīkojums (20.12.2007. Nr. 82).

Sakarā ar 2007.gada pārbaudēs konstatētajiem būtiskiem trūkumiem arhīva dokumentu uzskaitē Valsts zemes dienesta reģionālajās nodaļās un to birojos, Arhīvu inspekcijas pārbaužu rezultāti tika izskatīti Valsts arhīvu ģenerāldirekcijas un Valsts zemes dienesta vadošo darbinieku kopīgā sanāksmē. Valsts zemes dienests apstiprināja rīcības plānu konstatēto trūkumu novēršanai. Patreiz turpinās darbs pie 1997.gadā darbību izbeigušo pagasta zemes komisiju dokumentu uzskaites sakārtošanas un saglabāšanas nodrošināšanas, kā arī pilsētu zemes komisiju dokumentu uzskaites sakārtošanas.

Tika izstrādāts, saskaņots ar Valsts zemes dienestu un iesniegts LR Centrālajai zemes komisijai lēmuma „Par pilsētu zemes komisiju dokumentu uzskaites, saglabāšanas un turpmākās izmantošanas nodrošināšanas kārtību” projekts. Projektu LR Centrālā zemes komisija izskatīja un 19.05.2008. pieņēma lēmumu.

Lai nodrošinātu dokumentu saglabāšanu, kuri apliecina īpašuma tiesības, 2008. un 2009.gadā, Arhīvu inspekcija pārbaudēs pilsētu pašvaldībās pievērsa īpašu uzmanību LR Centrālās zemes komisijas minētā lēmuma izpildes nodrošināšanai, kā arī vietējās pašvaldībās ar privatizācijas jautājumiem saistīto dokumentu uzskaitē un saglabāšanai.

Lai veidotos efektīva **sadarbība ar valsts arhīviem**, kuru uzraudzības daļām jānodrošina metodiskā palīdzība valsts un pašvaldību institūcijām, Arhīvu inspekcijas pārbaužu akti tiek nosūtīti attiecīgā valsts arhīva direktoram. Nepieciešamības gadījumā pavadvēstulēs tiek vērsta uzmanība uz konstatētajiem būtiskiem trūkumiem konkrētās institūcijas arhīva un lietvedības darbā, akcentēti jautājumi, kuriem arhīva darbiniekiem metodiskās palīdzības darbā jāpievērš uzmanība. Arhīvu direktori saņem informāciju un var izdarīt secinājumus par

sava arhīva uzraudzības darba kvalitāti un nepieciešamajiem pasākumiem tā pilnveidošanai.

Regulāri valsts arhīvu direktori tiek iepazīstināti ar Arhīvu inspekcijas vec. inspektoru gada pārskatiem par attiecīgo reģionu. Sakarā ar administratīvi teritoriālās reformu 2009.gada janvāri visi zonālie arhīvi uz pārbaužu rezultātu pamata saņēma- analīzi un ģenerāldirekcijas norādījumus par dokumentu sakārtošanas stāvokli uzraugāmajās pašvaldībās, to komisijās- dzīvojamo māju privatizācijas komisijās, pilsētu zemes komisijās, būvvaldēs.

Arhīvu inspekcijas un valsts arhīvu saskaņotas darbības rezultātā lielākā daļa no reorganizējamām pašvaldībām uz 01.06.2009. ir sakārtojušas un uzskaitījušas lietu aprakstos dokumentus par 2008.gadu ieskaitot, kas ir garants, ka nododot un pieņemot dokumentus jaunizveidotajos novados, tie tiks saglabāti un tiks nodrošināta to izmantošana.

Arhīvu inspekcija konsekventi **kontrolē pārbaudes doto norādījuma izpildi**, institūcijas ziņo par izpildes gaitu, (2007.gadā saņemti- 564 ziņojumi par norādījumu izpildi, 2008.gadā- 463) nepieciešamības gadījumos Arhīvu inspekcija veic norādījumu izpildes kontroles pārbaudes (2007.gadā bija- 49, 2008.gadā- 27). Tas nodrošināja, ka uz 2008.gada janvāri 2007.gadā dotie Arhīvu inspekcijas norādījumi bija izpildīti par 84%, uz 2009.gada janvāri par 77 %.

Piemēram:2008.gadā no Arhīvu inspekcijas pārbaudītajām 66 pašvaldībām, kuras ir Siguldas ZVA, Jelgavas ZVA, Ventspils ZVA un Rēzeknes ZVA uzraudzība iestādes, norādījumus uz 01.01.2009. bija izpildījušas 55 pašvaldības (83%), 11 pašvaldības ir lūgušas norādījumu izpildes termiņa pagarināšanu 2009.gadā līdz pašvaldību vēlēšanām

Arhīvu inspekcija **izskata** fizisku un juridisku personu **iesniegumus** par likuma „Par arhīviem” normu pārkāpumiem valsts arhīvos, valsts un pašvaldību, kā arī privātajās institūcijās:

2007.gadā izskatīti 9 iesniegumi no tiem 7- par valsts arhīvu darbu, 1- par pašvaldību, 1- par privātu institūciju (autoskola „Vanags” par dokumentu saglabāšanu),

2008.gadā izskatīti 10 iesniegumi : 7- par valsts arhīvu darbu, 1- par valsts institūcijas arhīva darbu,2- par dokumentu saglabāšanu privātajos uzņēmumos- SIA „Arļens” un SIA „Latmāja”.

Arhīvu inspekcija **organizē**, pieaicinot ģenerāldirekcijas un citus speciālistus, **valsts arhīvu kompleksās pārbaudes**, apkopo rezultātus un **sagatavo rīkojuma projektus**. Katru gadu 2007.gadā un 2008.gadā ir pārbaudīti divi valsts arhīvi.